

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

KRIR/JM/ 829 /2021

Warszawa, 15.09.2021 r.

Pan Grzegorz Puda
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych w związku z konsultacjami publicznymi II wersji projektu Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, przesyła następujące uwagi do sporządzonego dokumentu.

Uwagi ogólne.

Przedstawiając opinię do drugiej wersji planu strategicznego wraz z planem finansowym należy stwierdzić, iż wiele postulatów zgłoszonych przez samorząd rolniczy do pierwszej wersji uwzględniono w zapisach drugiej wersji projektu, co przyczyni się do utrzymania produktywności gospodarstw rolnych. Niemniej jednak zawiera on jeszcze wiele zapisów, które należałoby zmienić i poprawić dla uzyskania lepszych warunków rozwoju polskiego rolnictwa i poprawę dochodowości gospodarstw.

Zmniejszone fundusze PROW w zakresie drugiego filaru, a do tego jeszcze przeniesienie przez Rząd 30% na dopłaty bezpośrednie może spowodować zmniejszenie aktywności gospodarczej, a przez to produktywności gospodarstw towarowych ze względu na dużo mniejsze możliwości inwestycyjne w ramach Modernizacji gospodarstw.

W poprzedniej perspektywie finansowej 2014-2021 z Modernizacji gospodarstw skorzystało prawie 70 tysięcy rolników, a w perspektywie 2023-2027 planowane jest w tym działaniu dofinansowanie dla 2 700 gospodarstw, co daje pewien pogląd, jaka może być sytuacja gospodarstw. Uzależnienie dopłat bezpośrednich od przestrzegania wymogów warunkowości, czyli mix cross-compliance i zazielenienia w zaproponowanej wersji jest trudniejsze i bardziej rygorystyczne od obecnego zazielenienia. Trudność ta związana jest z koniecznością spełniania wymogów także przez rolników ubiegających się o płatności w zakresie ONW oraz programów rolnośrodowiskowych.

Samorząd rolniczy wyraża zaniepokojenie pominięciem izb rolniczych w Module I w wykazie jednostek mających możliwość prowadzenia doskonalenia zawodowego rolników. Pragniemy podkreślić, że izby rolnicze są jednostkami z dużym doświadczeniem w

prowadzeniu szkoleń i innych form doskonalenia. Izby rolnicze znają potrzeby środowiska rolniczego, prowadzą szereg działań wyprzedzających dla przyszłych zdarzeń, posiadają kadre oraz zaplecze w pełni pozwalające na prowadzenie ww. działań na wysokim poziomie. Mając na uwadze powyższe, wnioskujemy o dołączenie izb rolniczych jako podmiotów uprawnionych do prowadzenia doskonalenia zawodowego rolników.

Samorząd rolniczy uważa, że Plan Strategiczny powinien zabezpieczać możliwości rozwoju wszystkich gospodarstw prowadzących działalność rolniczą i chcących ją kontynuować i rozwijać. Dlatego, kluczowym elementem warunkującym trafnie nakierowane wsparcie, jest m.in. właściwe sformułowanie definicji rolnika aktywnego zawodowo. Założenie powiązania definicji rolnika aktywnego z kwotą otrzymanych płatności bezpośrednich jest błędne. Zaproponowana definicja nie poprawi sytuacji rolników faktycznie prowadzących działalność rolniczą. To właśnie „mali rolnicy” dwuzawodowcy często wynajmują bezumownie ziemię innym rolnikom. Samorząd rolniczy od wielu lat wnioskuje o wprowadzenie przepisów umożliwiających pobieranie dopłat obszarowych przez użytkowników gruntów, a nie właścicieli. Dopłaty bezpośrednie są pobierane przez wiele osób, które oddały grunt w użytkowanie rolnicze na podstawie umów nieformalnych i tym samym mieszczą się w grupie pobierającej dopłaty do 5000 euro. Istotne jest spowodowanie, aby rolnik uprawiający pole, ponoszący koszty upraw mógł być również beneficjentem dopłat bezpośrednich i innych świadczeń powiązanych z tymi płatnościami, a tego nie zapewnia definicja zaproponowana w II wersji Planu. Dlatego też należy ją odpowiednio zmienić.

Poniżej przedstawiamy szczegółowe uwagi do poszczególnych rozdziałów Planu Strategicznego.

Rozdział 4.1. Definicje i minimalne wymagania.

Proponujemy usunięcie zapisu „lub zniszczenie” dotyczącego niepożądanego roślinności w definicji „Utrzymania użytków rolnych w stanie nadającym się do wypasu lub uprawy”. Wykonywanie na trwałych użytkach zielonych zabiegu polegającego jedynie na zniszczeniu niepożądanego roślinności, spowoduje po kilku latach degradację tych terenów, wyparcie cennej roślinności oraz utratę lub znaczne ograniczenie właściwości retencjonowania wód.

Definicja „Rolnika aktywnego zawodowo” budzi wiele wątpliwości. Narastający problem nieformalnych dzierżaw oraz pobieranie dopłat przez właścicieli, a nie faktycznych użytkowników gruntów jest wystarczającym argumentem, aby wprowadzić definicję aktywnego rolnika. Jednak propozycja pozostawiająca swobodę wyboru kryteriów i zasad wyznaczania definicji dla danego kraju członkowskiego nie rozwiązuje problemu dzierżaw nieformalnych. Głównym problemem podnoszonym przez rolników jest wysokość progu, od którego rolnik musi udowodniać swoją produktywność. Zaproponowana granica 5000 euro

dopłat za poprzedni rok jest zbyt wysoka, proponujemy obniżenie tej kwoty do 3000 euro. Aby otrzymać dopłaty bezpośrednie przepisy UE nie obligują rolnika do prowadzenia produkcji we własnym gospodarstwie, lecz należy utrzymywać grunty w dobrej kulturze i gotowości produkcyjnej. Należy rozważyć wprowadzenie dodatkowego wymogu warunkowego opartego na używaniu w gospodarstwie do siewu lub sadzenia kwalifikowanego materiału siewnego.

Rozdział 5. I 2. Uzupelniające redystrybucyjne wsparcie dochodu.

Zaproponowane rozwiązanie kwalifikowalności gospodarstw 3-50 ha, może spowodować sztuczne ich dzielenie, dlatego płatność redystrybucyjna powinna być przyznawana dla gospodarstw 1-100 ha. Wąski przedział spowoduje, że rolnicy niechętnie będą wykazywać dzierżawy w swoich gospodarstwach, ponieważ po przekroczeniu progu 50 ha nie uzyskają płatności oraz dzielenie gospodarstw. Należałoby wprowadzić płatność do wszystkich gospodarstw do pierwszych 30 ha.

Rozdział 5. I 4.1. Ekoschemat – Obszary z roślinami miododajnymi.

Samorząd rolniczy wnioskuje o objęcie płatności upraw miododajnych jednogatunkowych. Miody jednogatunkowe odznaczają się wyższą jakością oraz są bardziej poszukiwane przez konsumentów. Ponadto, w przypadku gospodarstw uprawiających wyłącznie rośliny miododajne, zastosowanie kilku upraw miododajnych jednogatunkowych pozwoliłoby spełnić normę DKR 8.

W poprzedniej wersji Planu dozwolony był udział traw lub innych zielnych roślin pastewnych w mieszance pod warunkiem, że nie byłyby one dominujące w mieszance, przez co było to korzystniejsze, dlatego wnioskujemy o przywrócenie tego zapisu.

Ponadto wnioskujemy, aby z tego ekoschematu mogli skorzystać właściciele lasów prywatnych, ponieważ istnieje wiele miodów leśnych, a współpraca rolnika z pszczelarzem mogła być udokumentowana prowadzeniem rejestru wstawienia uli.

Rozdział 5. I 4.2. Ekoschemat – Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt.

Wątpliwości budzi omawiany ekoschemat pod względem, jak będzie określany TUZ o niskiej wartości produkcyjnej.

Samorząd rolniczy proponuje zwiększenie maksymalnej ilości DJP/ha do 2,5. Rolnicy posiadający nadprodukcję obornika/gnojowicy powinni wykazać się umowami zbycia nadwyżek.

Proponujemy, aby obliczać obsadę DJP na hektar uwzględniając również powierzchnię traw na gruntach ornych (przeznaczając płatność tylko do TUZ). Wielu hodowców bydła, mając ograniczoną powierzchnię TUZ, uprawia też trawy na gruntach ornych (które nie są TUZ-em, ale rolnicy prowadzą na nich wypas i wykorzystują jako bazę paszową dla zwierząt).

Rozdział 5. I 4.3. Ekoschemat – Międzyplony ozime/Wsiewki śródplonowe

Należy pozostawić możliwość wysiewu traw lub roślin bobowatych drobnonasiennych (w tym mieszanek traw z bobrowatymi drobnonasiennymi oraz mieszanek bobowatych drobnonasiennych) w uprawę główną. Powinna pozostać możliwość wysiewu traw, ponieważ ogranicza to erozję gleb oraz przeciwdziała jej przesuszeniu.

W międzyplonie powinna być możliwość wysiana dwóch roślin z innego gatunku niż w plonie głównym, np. jeżeli w plonie głównym jest żyto, to w międzyplonie nie powinno być w mieszance rośliny zbożowej.

Rozdział 5 I 4.4. Ekoschemat – Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia / narzędzie FAST.

W ramach tego narzędzia zaproponowana została zbyt niska stawka płatności w stosunku do nałożonych obowiązków dokumentacyjnych. Wykonanie planów nawożenia często wymagać będzie zlecenia firmie doradczej, co będzie generować koszty dla gospodarstw rolnych. Z jednej strony koszty sporządzania planów oraz prowadzenie dokumentacji przez rolnika, a z drugiej zaproponowana stawka ekoschematu będzie zniechęcać rolników do wyboru tego ekoschematu.

Wnioskujemy o umożliwienie, aby plan nawożenia sporządzony przy pomocy narzędzia FAST spełniał jednocześnie wymogi planu nawożenia azotem. Proponujemy, aby wariant 4.4. z wapnowaniem dotyczył poszczególnych działek raz na 4 lata (rolnik może co roku stosować wapnowanie na innych działkach).

Rozdział 5 I 4.5. Ekoschemat – Zróżnicowana struktura upraw.

Postulujemy o przesunięcie środków i objęcie wsparciem większej liczby hektarów, z uwagi na przewidywane większe zainteresowanie tym ekoschematem. Wnosimy o doprecyzowanie, które rośliny uznano, że mają pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej, a które negatywny.

Rozdział 5 I 4.6. Ekoschemat – Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji.

Mając na uwadze malejącą liczbę gospodarstw zajmujących się hodowlą i chowem zwierząt, wnioskujemy o przesunięcie części środków z ekoschematu 4.6. na ekoschemat 4.5 (Zróżnicowana struktura upraw). Naszym zdaniem zainteresowanie ekoschematem 4.6. będzie mniejsze niż przewidziano w projekcie.

Potwierdzenie wymieszania obornika na gruncie rolnym przy pomocy aplikacji za pomocą zdjęcia geotagowanego jest dla dużej części rolników niewykonalne. Wymaga posiadania odpowiedniego aparatu telefonicznego oraz dostępu do Internetu, co stwarza dodatkowe utrudnienie, uciążliwe lub wręcz niemożliwe do realizacji dla znacznej liczby

rolników, szczególnie będących w średnim lub starszym wieku. Rolnicy posiadający jeden ciągnik obawiają się czy uda się spełnić obowiązek wymieszania obornika w ciągu 12 godzin. Proponuje się pozostawienie obecnie obowiązującego terminu, czyli wymieszanie obornika najpóźniej następnego dnia.

Ponadto przeważnie obornik jest składowany na płytach obornikowych przy budynkach gospodarczych, a czas związany z transportem obornika na działkę rolną uniemożliwi wykonanie orki w odstępie 12h od jego aplikacji. W związku z czym proponujemy wydłużenie 12 h do 24 h co pozwoli aplikację i przyoranie obornika w ciągu jednego dnia.

Czy obowiązek przykrywania obornika w miejscu składowania dotyczy również składowania na płycie usytuowanej bezpośrednio przy budynku? Obowiązek przykrywania obornika w miejscu składowania nie ma racji bytu, zwłaszcza w oborach z wyciągami, gdzie obornik jest usuwany codziennie. W/w wymóg spowoduje, iż większość rolników po niego nie sięgnie, gdyż koszty zadania płyty będą zbyt wysokie w stosunku do tej płatności a tymczasowe przykrywanie przyzmy np. folią nie ma w większości racji bytu, gdyż przy płytkim systemie utrzymania obornik usuwa się z obory na przyzmy 2 razy dziennie i nie ma możliwości dwukrotnego zbierania i rozścielania folii. Obowiązek przykrywania obornika w miejscu składowania wprowadzi znaczne utrudnienia zwłaszcza przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych.

Rozdział 5 I 4.7. Ekoschemat – Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo, tj. w formie aplikacji dogłębowej.

Wnioskujemy o dodanie ekoschematu uwzględniającego stosowanie bezpośredniej dogłębowej aplikacji nawozów mineralnych, zwłaszcza nawozów azotowych. Przyczyniłoby się to do ograniczenia strat azotu.

Rozdział 5 I 4.8. Ekoschemat – Uproszczone systemu upraw

Wnioskujemy o objęcie wsparciem co najmniej 3 mln hektarów z uwagi na przewidywane większe zainteresowanie ekoschematem.

Rozdział 5 I 4.9. Ekoschemat – Zagospodarowanie resztek poźniwnych w formie mulczu (matowania).

Zdaniem samorządu rolniczego ekoschemat 4.9. jest niemożliwy do realizacji w gospodarstwach produkcyjnych. Zakaz stosowania środków ochrony roślin w okresie do 15 lutego przyczyni się niekontrolowanego rozwoju chwastów i roślin niepożądanych.

Rozdział 5 I 4.10. Ekoschemat – Utrzymanie zadrzewień śródpolnych

Wnosimy o umożliwienie wsparcia do zadrzewień położonych na TUZ. Jest to uzasadnione, gdyż takich zadrzewień jest dużo, brak wsparcia może wpłynąć na ich likwidację.

Zadrzewienia są także utrzymywane na łące, co więcej często są utrudnieniem przy wszelkich pracach i w takim przypadku nie powinny niczym różnić się od tych położonych na GO.

Rozdział 5 I 4.13. Ekoschemat – Przeznaczenie 10% użytków rolnych w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne.

Samorząd rolniczy wnosi usunięcie ww. ekoschematu, ze względu na jego szkodliwy charakter. Działania Planu Strategicznego przyczyniają się do ekologizacji produkcji co spowoduje obniżenie produktywności rolniczej, wyłączenie gruntów spod produkcji, będzie pogłębiało ten efekt, co niekorzystnie odbije się dostępności żywności.

Rozdział 5 I 4.15 Ekoschemat – Biologiczna ochrona upraw

Ekoschemat związany ze stosowaniem biologicznej ochrony to pożądane rozwiązanie przez rolników, jednak wydaje się, że należałoby zróżnicować płatność w przypadku stosowania wielokrotnego i różnych substancji lub mikroorganizmów szczególnie w warzywnictwie i sadownictwie oraz podnieść ten poziom do wysokości 600-700 zł/ha.

Rozdział 5 4.16 Ekoschemat – Rolnictwo ekologiczne.

Liczba hektarów objęta wsparciem, tj. 512 649 nie odzwierciedla dążenia strategii „Od pola do stołu” do uzyskania poziomu 25% gruntów prowadzonych metodami ekologicznymi (obecnie w systemie ARiMR widnieje ok. 14 mln hektarów użytków rolnych).

Rozdział 5 I 4.17. Ekoschemat – Dobrostan zwierząt.

W sprawie odbycia szkoleń z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków przez rolników, pragniemy zauważyć, że o stosowaniu antybiotyków decyduje lekarz weterynarii i on podejmuje decyzję o ich aplikacji i poświadcza to odpowiednią dokumentacją.

Premia ubojowa- ubój nie jest elementem dobrostanu, rolnik nie ma wpływu na sposób uboju sprzedawanych zwierząt. W związku z tym, wnioskujemy o bezwzględne wykreślenie tego zapisu.

Proponujemy zmniejszenie dni wypasu dla krów mlecznych do 100 dni oraz krów mamek do 120 dni.

W interwencji nie uwzględniono rolników prowadzących chów i hodowlę kaczek i gęsi.

Rozdział 5 I 5.1. Ekoschemat – Wsparcie dochodów związane z produkcją do krów.

Proponujemy o rozszerzenie wsparcia do 30 sztuk zwierząt kwalifikujących się do wsparcia.

Ponadto, wnioskujemy o zwiększenie kwalifikowalności stad do 210 DJP.

Odnośnie wprowadzenia regionalizacji, uważamy, że nie miejsce prowadzenia działalności powinno warunkować to działanie tylko skala prowadzonych prac. Przykładowo średnia wielkość gospodarstwa w woj. dolnośląskim jest wyższa niż średnia krajowa, jednak obsada na 1 ha użytków rolnych jest jedną z najniższych w kraju.

Rozdział 5 I 5.2. Ekoschemat – Wsparcie dochodów związane z produkcją do młodego bydła

Proponujemy o rozszerzenie wsparcia do 30 sztuk zwierząt kwalifikujących się do wsparcia.

Ponadto, wnioskujemy o zwiększenie kwalifikowalności stad 210 DJP.

Odnosnie wprowadzenia regionalizacji, uważamy, że nie miejsce prowadzenia działalności powinno warunkować to działanie tylko skala prowadzonych prac. Przykładowo średnia wielkość gospodarstwa w woj. dolnośląskim jest wyższa niż średnia krajowa, jednak obsada na 1 ha użytków rolnych jest jedną z najniższych w kraju.

Samorząd rolniczy z niepokojem zauważa, brak przedstawienia przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi interwencji mającej na celu wsparcie dochodów związanych z produkcją trzody chlewnej. Rynek trzody chlewnej i mięsa wieprzowego od kilku lat jest w trudnej sytuacji, co powoduje odchodzenie rolników od tej gałęzi produkcji i uzależnieni się polskiego rynku od importu prosiąt i mięsa wieprzowego.

Rozdział 5 I 5.3. Ekoschemat – Wsparcie dochodów związane z produkcją do owiec i
Rozdział 5 I 5.4 Ekoschemat – Wsparcie dochodów związane z produkcją do kóz

Wsparcie dochodów związanych z produkcją do kóz i owiec powinno objąć właścicieli posiadający już 1 sztukę, a nie jak zawarto w projekcie od 5 sztuk kóz i 10 sztuk owiec. Takie wsparcie powinno być ukierunkowane na małe gospodarstwa, które zachęczone dopłatą, będą chciały zwiększyć skalę produkcji.

Rozdział 5 I 5.13. Ekoschemat – Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin strączkowych na ziarno.

W kontekście normy DKR 8 (wymóg 3 upraw) wnioskujemy o zwiększenie puli środków i powiększenie areалу do 1 mln hektarów objętych wsparciem. Zmiana pomogłaby również zapewnić bazę paszową dla zwierząt i zwiększyć wartość organicznej w glebie.

Rozdział 5 I 8.3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000

Wnioskujemy o poszerzenie interwencji na TUZ poza obszarami Natura 2000. Malejące pogłowie zwierząt może doprowadzić do porzucania łąk i pastwisk, w konsekwencji przekształcając je w nieużytki. Poszerzenie wsparcia przyczyni się do zachowania TUZ w dobrej kulturze rolnej, co stworzy dogodne warunki do bytowania wielu cennych roślin i zwierząt.

Rozdział 5 I 9. Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW).

Wnioskujemy o podniesienie płatności, ponieważ zaproponowane stawki są zbyt niskie w stosunku do trudnych warunków użytkowania biorąc pod uwagę wzrosty cen na paliwa, maszyny i środki ochrony roślin.

Proponujemy również zmianę poziomów degresywności na:

- do 50 ha - 100% płatności
- 50-75 ha – 50% płatności
- 75-100 ha – 25% płatności

Ponadto płatności ONW, gdzie występują słabe klasy ziemi, a występuje duża obsada zwierząt powinny być przywrócone. Nadwyżki w produkcji obornika czy gnojówki są sprzedawane do innego gospodarstwa lub do biogazowni zgodnie z obowiązującymi przepisami, w związku z tym ONW w większości obszarów zostało zabrane bezpodstawnie.

Rozdział 5 I 10.1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)

Wnioskujemy o zmniejszenie wymaganego rocznego dochodu ze sprzedaży z wysokości 120 tys. zł na 10 tys. zł (obecnie jest to 5 tys. zł), z uwagi na występowanie w kraju dużej ilości małych i średnich gospodarstw.

Kwalifikowalność gospodarstw o wielkości ekonomicznej uprawionych do pomocy wynoszącej co najmniej 25 tys. euro jest zbyt wysoka i nieosiągalna dla wielu mniejszych gospodarstw. Proponujemy utrzymanie dotychczasowej wielkości ekonomicznej na poziomie 13 tys. euro.

Rozdział 5 I 10.2. Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej

Samorząd rolniczy sprzeciwia się zapisowi w opisie warunków kwalifikowalności operacji zmuszającym rolnika do wykorzystania energii z biogazu tylko i wyłącznie w swoim gospodarstwie. Zapotrzebowanie na energię w gospodarstwie wykazuje duże dobowe wahania, natomiast produkcja energii z biogazu ma charakter jednostajny. Rolnik powinien mieć możliwość sprzedania nadwyżki energii i pobierania jej z sieci w czasie większego zapotrzebowania. Zaproponowane rozwiązanie w projekcie Planu Strategicznego, nie będzie motywować rolników do zakładania takich przedsięwzięć

Rozdział 5 I 10.3. Inwestycje zapobiegające rozprzestrzenianiu się ASF.

W opisie warunków kwalifikowalności mówi się o hodowli na poziomie 50 szt. zarejestrowanych na nieruchomości, na której będzie realizowana inwestycja należałoby to obniżyć do poziomu 20 szt. by dać szansę też mniejszym gospodarstwom, które również chciałyby rozwijać lub kontynuować produkcję w tym kierunku. Poniesione koszty zmobilizują tych mniejsze gospodarstwa do podniesienia poziomu bioasekuracji i produkcji.

Rozdział 5 I 10.5. Rozwój małych gospodarstw.

Wnosimy o doprecyzowanie warunków wsparcia, czy będzie możliwe ubieganie się kwotę mniejszą niż maksymalna określona w projekcie (określenie kwoty minimalnej). W interwencji nie określono minimalnej wielkości ekonomicznej, jaką gospodarstwo ma osiągnąć w wyniku realizacji operacji oraz zmniejszenie wymogu wzrostu sprzedaży z gospodarstwa z 30% do 20%.

Wnioskujemy, aby w interwencji w zakresie RHD rolnik mógł wytwarzać produkty rolne i nierolne (np. pieczenie chleba), podobnie jak w interwencji 10.6.1 współpraca w ramach łańcucha wartości w gospodarstwie.

Rozdział 5 I 10.10. Infrastruktura na obszarach wiejskich i I 10.11. Zalesianie gruntów ornych

Obszar Polski wschodniej cechuje mniejsza liczba dotychczas wykonanych inwestycji. W wielu gminach pozostają obszary bez kompleksowo poprowadzonej sieci wodociągowej. W pierwszej kolejności należałoby zapewnić mieszkańcom wsi dostęp do wody bieżącej poprzez tworzenie i rozwój sieci wodociągowych. Dopiero wówczas należałoby się skupić na innowacjach.

Celem działań będzie poprawa gospodarki wodnej, dlatego ważne jest, aby grunty rolne, w jak największym zakresie, były zdolne do wchłaniania i przechowywania wody, co jest ściśle powiązane z właściwym wsparciem wyżej wymienionego gospodarowania użytkami zielonymi.

Rozdział 5 I 11. Premie dla młodych rolników

Rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie o wielkości ekonomicznej równej co najmniej 15 000 euro jest warunkiem trudnym do spełnienia. Należy rozważyć umożliwienie rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym o wielkości ekonomicznej równej co najmniej 10 000 euro w roku wyjściowym. Młody rolnik powinien mieć czas by osiągnąć w swoim gospodarstwie pułap 15 000 euro.

W przypadku młodych rolników, chcących prowadzić działy specjalne produkcji rolnej, przejście gospodarstwa o wielkości średniej krajowej lub średniej wojewódzkiej jest nieuzasadnione. Należało by uwzględnić mniejsze powierzchnie gospodarstwa w ramach premii dla rolników planujących prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej.

Zobowiązanie do korzystania z doradztwa indywidualnego dla młodych rolników w ramach interwencji „Kompleksowe doradztwo rolnicze” jest mocno niezasadne. Sporo młodych ludzi jest w stanie samodzielnie „przejąć” przez cały etap urządzania gospodarstwa, począwszy od wypełnienia wniosku o „Premię dla młodych rolników” aż do jej końcowego rozliczenia.

Osiągnięcie w wyniku realizacji biznesplanu wzrostu wielkości ekonomicznej gospodarstwa powinno być ustalone na jednym poziomie. Zróżnicowanie progów wzrostu spowoduje dezinformację wśród potencjalnych młodych rolników oraz zniechęci do podjęcia działalności rolniczej. Proponujemy pozostawienie dotychczasowych zasad tj. osiągnięcie wzrostu 10% w stosunku do wielkości wyjściowej. Wyższy wzrost jest trudny do osiągnięcia.

Przychody młodego rolnika nie powinny być ograniczone jedynie do przychodów z działalności rolniczej. Obecnie wielu młodych ludzi podejmujących się działalności rolniczej oprócz pracy w gospodarstwie szuka dodatkowego źródła dochodu, aby móc szybciej rozwinąć swoje gospodarstwo. Wprowadzenie wymogu utrzymania osiągniętego wzrostu wielkości ekonomicznej i osiągniętego co najmniej 60% udziału przychodów z prowadzonej w gospodarstwie rolnym działalności rolniczej we wszystkich przychodach beneficjenta przynajmniej do dnia upływu

5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy jest zniechęcające i mocno krzywdzące dla potencjalnych młodych rolników. Kolejnym argumentem za odrzuceniem niniejszego wymagania jest fakt, iż beneficjenci niejednokrotnie podejmują okolorolniczą działalność gospodarczą na bazie swojego gospodarstwa rolnego (np. przetwarzanie produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, usługi dla rolnictwa). W takim przypadku młody rolnik narażony jest na windykację należności, próg 60% udziału przychodów z działalności rolniczej w przychodach ogółem może zostać przekroczony.

W działaniu należałoby wprowadzić dodatkowe punkty, jeżeli rolnik w biznesplanie będzie zamierzał uruchomić RHD lub sprzedaż bezpośrednią.

Zwracamy się z prośbą o rozważanie możliwości wprowadzenia premii dla dwóch grup młodych rolników:

1. Dla tych, którzy przejmują całe gospodarstwo razem z infrastrukturą, bądź zwierzętami i parkiem maszynowym – premia 250 tys. zł
2. Dla tych, którzy przejmują tylko grunty w wielkości wymaganej rozporządzeniem, bez infrastruktury, zwierząt – premia 125 tys. zł.

Rozdział 5 I 12.1. Dopłaty do składek ubezpieczenia zwierząt gospodarskich

Wnosimy o zwiększenie limitu wydatków, ponieważ kwota przewidziana w Planie Strategicznym na ten cel jest niewystraszająca. Ubezpieczenie zwierząt gospodarskich generuje znacznie wyższe koszty niż zostało to przewidziane w ramach interwencji.

Wydaje się, że należałoby rozszerzyć tą interwencję do dopłaty do upraw rolniczych.

Rozdział 5 I 12.2. Dofinansowanie Funduszy Wzajemnościowych

Celem funduszu jest zapewnienie stabilności dochodów gospodarstw, brak jest natomiast mechanizmu rekompensującego rolnikom niskie ceny za produkty (fundusz stabilizacji cen).

Rozdział 5 I 13.2. Tworzenie i rozwój organizacji producentów i grup producentów rolnych.

Wykluczenie wsparcia w sektorach drobiu, owoców i warzyw oraz pszczelarstwa jest krzywdzące dla osób działających w tej gałęzi produkcji. Wsparcie powinno obejmować wszystkie grupy producentów.

Uwagi do norm DKR

Norma DKR 6 - Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu i Norma DKR 7 - Minimalna pokrywa glebowa w celu uniknięcia niepokrytej gleby w ekoschematu najbardziej newralgicznych okresach

Z uwagi na brak jednoznacznej interpretacji norm DKR 6 i DKR 7 wnioskujemy o możliwość realizacji na gruntach ornych objętych tymi normami realizacji 4.3 Międzyplony ozime/Wsiewki śródplonowe. Ponadto powstaje pytanie, czy w DKR 7 do utrzymania ochronnej okrywy gleby będzie można zaliczyć uprawy ozime, np. rzepak ozimy, pszenica ozima.

Norma DKR 8 - Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacji upraw.

Wnioskujemy, aby gospodarstwa o powierzchni do 30 ha gruntów ornych były objęte wymogiem stosowania 2 upraw, natomiast gospodarstwa o powierzchni powyżej 30 ha - 3 upraw. Obowiązkowe 3 uprawy w wielu przypadkach wymuszają na właścicielach małych gospodarstw zasiew roślin, na które nie będą mieli zbytu. Proponujemy jako alternatywne rozwiązanie pozwalające na zrekompensowanie braku 3 uprawy — zastosowanie przyorania słomy, które przyczyni się do wzbogacenia gleby w składniki pokarmowe.

Norma DKR 9 – Minimalny udział 4% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie wykorzystywanych na obszary i obiekty nieprodukcyjne, włączając w to grunty ugorowane.

Wnioskujemy, aby z wymogu zostały zwolnione gospodarstwa o powierzchni do 15 ha gruntów ornych.

Wnioskujemy o włączenie do elementów krajobrazu podlegających zachowaniu oczek wodnych o powierzchni do 0,5 ha.

Wnioskujemy o precyzyjne określenie w jaki sposób norma DKR 9 współlistnieje ze ekoschematem 4.13. Przeznaczenie 10% użytków rolnych w gospodarstwie na obszary nieprodukcyjne.

Niejasny jest zapis: „W przypadku, jeśli rolnik podejmie w ramach ekoschematów zobowiązanie dotyczące przeznaczenia, co najmniej 7% gruntów ornych w gospodarstwie na obszary i obiekty nieprodukcyjne, minimalny udział gruntów w gospodarstwie na obszary i obiekty nieprodukcyjne w ramach normy DKR 9 zostanie obniżony o 3%.”

Proponujemy, aby rolnik podejmując zobowiązanie 4.13 Przeznaczenie 10% użytków rolnych na obszary nieprodukcyjne automatycznie spełniał wymagania DKR 9.

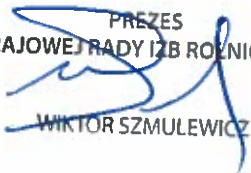
Uwaga do załącznika 5 projektu — Wymogi interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych i dotyczących zachowania zasobów genetycznych roślin (art. 65)

*Interwencje: Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000 /
Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000*

Wnioskujemy o wykreślenie przy użytkowaniu kośnym i kośno-pastwiskowym wymogu „koszenia mozaikowego” i zastąpić je opcjonalnie wymogiem koszenia od środka działki.

Przedstawiając powyższe,

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ